

30. sjednica Pododbora za izobrazbu i držanje straže pomoraca Međunarodne pomorske organizacije

London, 25. do 29. siječnja 1999.

U Londonu je od 25. do 29. siječnja 1999. godine održano 30. zasjedanje Pododbora za izobrazbu i držanje straže pomoraca (Sub-Committee on Standards of Training and Watchkeeping) Međunarodne pomorske organizacije (IMO).

U radu Pododbora za izobrazbu i držanje straže pomoraca sudjelovalo je 65 država članica IMO-a, Hong Kong, Kina kao pridruženi član, te 22 međunarodne specijalizirane i nevladine agencije.

Prije početka zasjedanja nazočnima se obratio Generalni tajnik IMO-a William A. O'Neil. U svom izlaganju istakao je važnost procesa koji je započeo u okrilju Pododbora za izobrazbu i držanje straže pomoraca, glede formiranja tzv. bijele liste država, čiji sustavi izobrazbe i izdavanja svjedodžbi o osposobljenosti pomorcima, udovoljavaju zahtjevima STCW Konvencije, kako je izmijenjena. Do 1. kolovoza 1998. godine, što je bio posljednji rok za predaju informacije glede udovoljavanja uvjetima STCW Konvencije, kako je izmijenjena, 82 države, od 133 potpisnice STCW Konvencije, predale su traženo izvješće, što predstavlja preko 90 % svjetske trgovačke flote i pomoraca. Poslije zadanog roka izvješće je podnijelo još 12 zemalja.

Generalni tajnik je u daljnjem izlaganju istaknuo da je riječ o posve novom poglavlju u radu Međunarodne pomorske organizacije, te da je podnošenjem izvješća savladan samo prvi dio zadatka koji stoji pred Međunarodnom pomorskom organizacijom i državama članicama. Da bi se osigurala cjelovitost i učinkovitost posve nove metode u radu IMO-a potrebno je i drugi dio zadatka, odnosno prosudbu podnesenih informacija, dovesti do kraja. Budući da se taj dio postupka odvija nešto sporije, prvo izvješće o državama koje su udovoljile odredbama STCW Konvencije, kako je izmijenjena, bit će podnešeno na 72. zasjedanju Odbora za sigurnost u pomorstvu (Maritime Safety Committee) u svibnju 2000.

Nakon uvodnih riječi Glavnog tajnika i Predsjedatelja zasjedanja radni dio plenarnog zasjedanja je započeo usvajanjem dnevnog reda.

Tijekom zasjedanja formirane su tri radne grupe i to:

1. Radna grupa koja je razmatrala primjenu STCW Konvencije, kako je izmijenjena;
2. Radna grupa koja je radila na reviziji Rezolucije A.481 (XII) – Načela u svezi minimalnog broja članova posade;

3. Radna grupa koja je radila na razvoju Pravilnika o plovidbi u polarnim predjelima.

Osim spomenutih radnih grupa formirana je i grupa koja je radila prijedlog Ogladnog programa izobrazbe IMO-a u svezi korištenja elektronskih karata na radnoj razini (IMO model course on the Operational use of ECDIS).

Sam početak zasjedanja obilježila je rasprava o potrebi uvrštavanja ostalog osoblja koje radi u pomorstvu (peljari, VTS osoblje itd.) u okvir Konvencije. Tako je Međunarodna udruga nezavisnih trgovačkih sindikata (ICFTU) zastupala stav da bi se Rezolucije IMO-a i okružnice MSC-a glede izobrazbe pomoraca trebale uvrstiti u dio B STCW Pravila. Taj stav su podržali i predstavnici SAD-a, naročito ističući da bi IMO Rezolucija A.772(18) – Umor kao čimbenik sigurnosti i određivanja minimalnog broja članova posade, morala biti uvrštena u dio B STCW Pravila. Daljnji tijek rasprave je doveo do zaključka da bi ipak bilo nužno poslati razrađeni prijedlog izmjena dijela B STCW Pravila putem MSC okružnica, te da bi se poslije toga konačan sadržaj izmjena usaglasio unutar radnih grupa na slijedećem zasjedanju.

Krivotvorene svjedodžbe o osposobljenosti

Rasprava glede krivotvorenih svjedodžbi zauzela je jedno od najvažnijih mjesta na plenarnoj sjednici Pododbora. Važnost toj temi dao je i sam Generalni tajnik koji je u uvodnom izlaganju istaknuo da je otkrivanje takvih svjedodžbi pokazatelj da novi sustav počinje davati prve konkretne rezultate.

Važan dokument koji dokazuje ozbiljnost ovog problema je istraživanje kojeg je između 1990. i 1995. proveo ISF (International Shipping Federation) u suradnji sa BIMCO (Baltic and International Maritime Council). Rezultati tog istraživanja ukazali su na manjak od 18000 časničkog osoblja. Izraženo u postocima najlošija je situacija sa posadom u stroju gdje je 58 % zemalja članica ISF-a ukazalo na manjak drugih časnika u stroju, te 42 % na manjak upravitelja stroja. Situacija nije ništa bolja niti u službi palube gdje je 23 % zemalja ukazalo na manjak zapovjednika, a 42 % na manjak prvih časnika palube. Situacija se od 1995. godine u tom smislu još pogoršala te je jaz između ponude i potražnje visokokvalificiranog kadra u pomorstvu postao još i veći.

Zbog toga su dokumenti koje su dostavili predstavnici Australije i Cipra glede krivotvorenih svjedodžbi i najviših zvanja jasan pokazatelj gdje nas može odvesti manjak visokokvalificiranih kadrova u pomorstvu. Veliku pozornost privuklo je izlaganje predstavnika Cipra koji je u svojoj praksi naišao na primjere dvadesetogodišnjaka sa krivotvorenim svjedodžbama zapovjednika broda. Rasprava je otvorila niz pitanja glede provjere valjanosti svjedodžbi, budući da samo tako ekstremni slučajevi mogu privući pažnju inspektora. U tom dijelu rasprave aktivno se uključila i naša zemlja, budući je Republika Hrvatska prva u svijetu razvila opsežnu bazu podataka o svim svjedodžbama, što može biti jako dobra osnova za provjeru svjedodžbi

elektroničkim putem sukladno odredbama pravila I/9 STCW Konvencije što je uvršteno i u zaključke rada Pododbora.

Predstavnik Ujedinjenog kraljevstva je naglasio da će nadležni organi njegove zemlje pokrenuti istragu protiv svakog posjednika krivotvorene svjedodžbe o osposobljenosti samostalno ili u suradnji s državom zastave, odnosno državom iz koje dolazi pomorac.

Ova vrlo opsežna rasprava na samoj plenarnoj sjednici, te radnoj grupi rezultirala je prijedlogom okružnice MSC-a glede krivotvorenih svjedodžbi koja je uključila sve bitne odrednice koje su prevladavale u raspravi, a koje bi u konačnici morale suzbiti takvu, po sigurnost plovidbe, opasnu praksu.

Medicinski pregledi pomoraca

Ova točka dnevnog reda se odnosila na dva dokumenta koji su bili predstavljeni na zasjedanju. Prvi predstavlja upute Međunarodne organizacije rada (ILO), te Međunarodne zdravstvene organizacije (WHO) u svezi medicinskih pregleda pomoraca. Taj dokument predstavlja zapravo prvi pokušaj unifikacije standarda za pregled pomoraca, te je u tom smislu prihvaćen od većine delegacija.

Pododbor se nakon kraće rasprave složio da bi se u dijelu B STCW Pravila (B-I/9) trebalo pozvati na spomenute WHO/ILO upute, te će u svezi s tim pozvati MSC da potvrdi taj zaključak Pododbora za izobrazbu i držanje straže pomoraca.

Drugi dokument koji je bio predstavljen u sklopu ove točke dnevnog reda bio je prikaz standarda koji moraju biti udovoljeni da bi određena osoba mogla dobiti liječničku svjedodžbu o sposobnosti za boravak i rad na brodu. Dokument je dostavljen od strane SAD-a i predstavlja dobru osnovu za daljnji rad u tom pravcu. Budući da se zaključilo da konkretni prijedlozi za daljnji rad na tom projektu prelaze stručnu kvalifikaciju nazočnih, odlučeno je da se dokument razmotri do sljedećeg zasjedanja kada će se formirati radna grupa u suradnji s predstavnicima WHO i ILO-a. Rezultat toga rada bi trebao biti standard koji će se uvrstiti u dio B STCW Pravilnika.

Revizija Rezolucije A.481(XII)

Rezolucija A.481 (XII) - Načela u svezi minimalnog broja članova posade, odnosno rezultati njezine revizije u sklopu radne grupe Pododbora su izazvali dugu raspravu na plenarnoj sjednici. Iako je rad na tu temu u radnoj grupi protekao bez većih rasprava, na plenarnoj sjednici se raspravljalo u kojoj mjeri će izmijenjena Rezolucija pridonijeti stvaranju jednakih kriterija glede minimalnog broja članova posade. Predstavници Nizozemske i Ujedinjenog kraljevstva su inzistirali na individualnom pristupu problemu, dok je grupa zemalja predvođena Hong Kong-om, Kinom inzistirala na stvaranju modela.

Što se samih izmjena tiče odustalo se od najradikalnijih zahtjeva, poput delegacije Danske koja je zahtjevala potpuno brisanje sustava držanja straže u tri smjene, te je dogovorenim izmjenama rezolucija zapravo samo ažurirana sukladno zahtjevima pomorskog gospodarstva na kraju tisućljeća.

Konačan zaključak Pododbora, nakon duge rasprave, bio je da je preuranjeno raditi dalje na toj temi, dok još nemamo iskustva o primjeni izmijenjene rezolucije. Pododbor je uvažio potrebu za usklađivanjem normativa za primjenu Rezolucije, ali tek nakon što se dobiju iskustva glede primjene izmijenjene Rezolucije u pomorskoj praksi, što je prihvatila većina nazočnih.

Primjena odredbi izmijenjene STCW Konvencije u sklopu nadzora države luke

Raspravu na ovu temu je potakla delegacija Kine koja se suočava s velikim poteškoćama glede priznavanja njihovih svjedodžbi koje su izdane sukladno odredbama koje su stupile na snagu prije 1. veljače 1997.

S tim u svezi radna grupa je pripremila nacrt okružnice MSC-a koji sadržava upute inspektorima države luke glede primjene odredbi o valjanosti svjedodžbi koje su izdane sukladno odredbama koje su stupile na snagu prije 1. veljače 1997. i koje vrijede do 1. veljače 2002., te o primjeni odredbe o posjedovanju svjedodžbi države zastave koja također stupa na snagu 1. veljače 2002. Uputa također tumači nesuglasice glede svjedodžbe o osposobljenosti za temeljnu sigurnost na brodu, koja ne mora biti zasebna svjedodžba već je mogu zamijeniti svjedodžbe o osposobljenosti za odnosne programe od kojih se sastoji.

Izvjeshće prosuditelja država koje su dostavile informaciju

Ovaj neslužbeni sastanak stručnjaka-prosuditelja predstavlja dobar pokazatelj dosadašnjeg rada na stvaranju tzv. bijele liste. Pet stručnih grupa prosuditelja je završilo svoj rad, 30 je završilo početnu prosudbu, od čega se od 15 zemalja čekaju pojašnjenja u svezi početne prosudbe iz čega proizilazi da se od 47 stručnih grupa još uvijek očekuje početna prosudba.

Predstavnik Tajništva IMO-a je na ovom neformalnom sastanku iznio podatak da se zemlje koje su zakasnile s predajom informacije (12 zemalja) neće prosuđivati do prvog izvješća Generalnog tajnika glede bijele liste (svibanj 2000., 72. sjednica MSC-a).

Izbor predsjedatelja i zamjenika predsjedatelja Pododbora za 2000.

Izborom predsjedatelja i zamjenika predsjedatelja Pododbora za 2000. godinu, te usvajanjem radnog programa i dnevnog reda za 31. sjednicu završena je 30. sjednica Pododbora za izobrazbu i držanje straže pomoraca.

Za predsjedatelja je na prijedlog delegacije Nizozemske aklamacijom izabran C. Young (SAD), dok je za zamjenika predsjedatelja izabran K. Rangan (Singapur).

Željko Kiperaš, dipl. ing., savjetnik za STCW
Ministarstvo pomorstva, prometa i veza